

Проповед на 19 октомври, когато почитаме свети Йоан Рилски Чудотворец

Братя и сестри,

По велика Божия милост имаме на небесата велик Христов угодник от нашия, българския род – отшелник, чудотворец и изцелител, богомъдър наставник и истински духовен водач на християнския народ – имаме свети Йоан Рилски. Наричаме го Иван, което е славянизираният название. Тачим го като закрилник на българския народ и то с право. Множество преписи от неговите жития са разпространени в Молдова, Сърбия и Русия. Той е небесен покровител на великия чудотворец на новото време – свети Йоан Кронщадски.

За наша радост, мощите на свети Йоан Рилски са тук, в България, в Рилския манастир, пред иконостаса на съборната църква. Толкова други мощи на българи, достигнали святост, са далече от нас, но за наше утешение и духовна подкрепа, Бог е отредил мощите на свети Йоан Рилски да се покоят в основаната от него обител.

Дано всеки вярващ да може да иде в Рилския манастир и като се поклони пред раката, да измоли неговото застъпничество за прощение на греховете си и избавяне от всяко зло.

След блажената си кончина през 946 година, свети Йоан е погребан първоначално в малката църквица край пещерата, където се е подвизавал. Не след дълго мощите му, нетленни и благоухаещи дивно, са извадени и положени в главната манастирска църква. По Божий промисъл, те пътуват до Средец (София), където преседяват немалко време, дори е имало манастир на негово име там. Пренесени са и в Унгария, където славата на българския подвижник се разнася надалеч. След това престояват и в Търново, когато там е средището на Второто българско царство. По това време благочестивите Асеновци, и най-вече цар Иван Асен II, превръщат града в истински духовен център, събрал мощи и светини, не по-малко от Константинопол, който след латинския погром в 1204 г. никога не ще е вече същия.

Свети Патриарх Евтимий, имайки под ръка по-старите жития на светията, съставя великолепно житие с риторична възхвала на преподобния. Това е най-обширното и изящно в своето литературно оформление житие, достигнало до нас.

Впоследствие, в годините на османското нашествие, раката с мощите е върната от Търново в Рилския манастир, където се покои и до днес.

На днешната дата, 19 октомври, Църквата почита тържественото пренасяне на мощите на свети Йоан Рилски в Средец, днешна София. Някои изследователи смятат, че това е още в дните на свети цар Петър – благочестивия внук на царя – Покръстител, желаещ да беседва приживе със свети Йоан Рилски. Този ден става най-известен празник на преподобния и навсякъде се служи литургия, и се молим за духовното застъпничество на свети Йоан.

Прочитаме с умиление и неговия „Завет“, предсмъртните наставления, които той оставя не само на братството на Рилската обител, но и на всички нас – неговите духовни наследници. Молим неговото застъпничество пред Божия престол за вразумление на погиващите, за мир в света, за опазване на православната вяра от кривоверие и заблуди, повсеместни в наши дни, за прощение на греховете ни.

Бог да ни помилва и облагодати, по молитвите на великия Христов угодник, чудотвореца, смирения създател на Рилската обител. Честит празник на всички! Божието благословение да е с всички вас. Амин!

2022 г.